

พื้นที่ตำบลห้วยเขย่งตั้งอยู่บนเทือกเขาตะนาวศรีที่ความสูงจากระดับน้ำทะเลระหว่าง 162-286 เมตร จากการสำรวจโรนํานางฟ้าพบว่ามีอยู่ 2 ชนิด ได้แก่ โรนํานางฟ้าไทยและโรนํานางฟ้าสิรินธร พบอยู่ตามแหล่งน้ำชั่วคราวที่มีน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝนและแห้งในฤดูแล้ง และอยู่นอกพื้นที่ที่มีน้ำไหลบ่าในช่วงที่ฝนตก

โรนํานางฟ้าไทย

โรนํานางฟ้าสิรินธร

แหล่งน้ำที่มีลักษณะดังกล่าวถึงแม้จะมีจำนวนไม่มากนัก เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่มีความลาดเท แต่ก็พบแหล่งน้ำที่มีสภาพเหมาะสมสำหรับการอยู่อาศัยของโรนํานางฟ้ากระจายอยู่ทั่วพื้นที่ในตำบลห้วยเขย่ง แหล่งน้ำที่พบโรนํานางฟ้าประกอบด้วยแอ่งข้างถนน คุระบายน้ำธรรมชาติ แอ่งดินในแปลงนา แอ่งรับน้ำ บ่อตื้น และบ่อลึกที่ขุดไว้สำหรับเก็บกักน้ำ โดยพบโรนํานางฟ้าถึงร้อยละ 73 ของแหล่งน้ำที่สำรวจ (19 แหล่งจาก 26 แหล่ง) นอกจากนี้ยังพบว่าทั้งโรนํานางฟ้าไทย และโรนํานางฟ้าสิรินธร อาศัยอยู่ร่วมกันหรือแยกกันอยู่ในแต่ละแหล่งน้ำ จำนวนแหล่งน้ำที่พบโรนํานางฟ้าทั้ง 2 ชนิดอยู่ร่วมกันคิดเป็นร้อยละ 36.84 ส่วนที่พบเฉพาะโรนํานางฟ้าสิรินธรคิดเป็นร้อยละ 42.11 และที่พบเฉพาะโรนํานางฟ้าไทยคิดเป็นร้อยละ 21.05

โรนํานางฟ้าที่อยู่บนพื้นที่สูงนี้มีพฤติกรรมการพักแตกต่างจากโรนํานางฟ้าที่อยู่ตามพื้นราบอย่างมีชีวิตมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่อาศัยอยู่ การพักเป็นตัวยังเพิ่มมากขึ้นเมื่อเติมน้ำครั้งที่ 2 และ 3 ซึ่งการพักทั้งสองครั้งนี้มีจำนวนใกล้เคียงกัน

ถ้าชาวบ้านในตำบลห้วยเขย่งเก็บไข่โรนํานางฟ้าในท้องถิ่นมาพักเพื่อการเพาะเลี้ยงจะต้องเติมน้ำอย่างน้อย 2 ครั้ง จึงจะได้โรนํานางฟ้าในปริมาณที่มากพอ โดยครั้งแรกเติมน้ำและปล่อยไว้ 1 วัน จึงเทน้ำออก ตากแดดไว้ 3 วันและเติมน้ำใหม่เพื่อกระตุ้นการพักครั้งที่ 2 และ 3 ตามลำดับ หลังจากเติมน้ำแล้วควรปล่อยไว้ 5 วัน จึงเทน้ำออกพร้อมกับแยกโรนํานางฟ้าออกมาเลี้ยงในน้ำที่สะอาด ส่วนไข่ที่เหลือนำไปตากแดดก่อนที่จะนำมาพักอีกครั้งหรือหลายครั้ง จากดินประมาณ 1 กิโลกรัม จะได้โรนํานางฟ้า 1-10 ตัว

เรื่องและภาพ : นกยูง แสงพันธุ์ และรามศ ชูสิงห์
คณะวิชาประมง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี